

## รายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น

### ศูนย์อนามัยที่ 6 รอบที่ 1 : 5 เดือนแรก ปี 2564

#### กิจกรรม การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6

#### 1.สาระสำคัญ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญอย่างมาก และพยายามหาวิธีแก้ไข เนื่องจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาเชิงสังคมที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวพันกันหลายมิติ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนำไปสู่ปัญหาการเกิดที่ด้อยคุณภาพและมีความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มากกว่าการตั้งครรภ์ในวัยผู้ใหญ่ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 โดยมีกลไกระดับจังหวัดผ่านคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำหน้าที่ผลักดัน สนับสนุน และจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้วัยรุ่นและผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงและทราบสิทธิต่าง ๆ ที่วัยรุ่นควรจะได้รับ กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยเรียนวัยรุ่น ศูนย์อนามัยที่ 6 จึงได้ศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ลักษณะพื้นฐานและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อนำผลการศึกษามาขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 ให้เหมาะสมกับบริบทของวัยรุ่นในเขตสุขภาพที่ 6 ต่อไป

#### 2.วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุ 10-19ปี ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6
- 2.เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของแม่วัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6
- 3.ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุ 10-19ปี ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 6

#### 3.ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1.การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยและเขียนโครงร่างการวิจัย
- 3.นำเสนอในคณะกรรมการ กพว. ศูนย์อนามัยที่ 6 พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ
- 4.สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทดลองใช้ (Try out)
- 5.ส่งโครงร่างการวิจัยเพื่อพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

#### 4.ผลการดำเนินงาน

กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยเรียนวัยรุ่นดำเนินการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครกในวัยรุ่น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และจัดทำโครงร่างการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครกในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6” นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาวิชาการ ศูนย์อนามัยที่ 6 เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ วันที่ 21 ธันวาคม 2563 โดยประธานคณะกรรมการให้ดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการ และส่งสรุปโครงร่างการวิจัยเพื่อให้ประธานพิจารณาอนุมัติ หลังจากดำเนินการปรับแก้ไขแล้วประธานพิจารณาอนุมัติ วันที่ 26 มกราคม 2564 จึงดำเนินการส่งโครงร่างการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย กรมอนามัย และอยู่ระหว่างรอการพิจารณา

โครงการวิจัยพัฒนาฉบับย่อ (R&D Project Summary)

ชื่อโครงการ: การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครกในวัยรุ่นเขตสุขภาพที่ 6

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางสาวเลอญา วันนันทนา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ผู้ร่วมวิจัย: 1. นางสาวสุวิจิตา พรหมจันทร์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
2. นายนันทวัฒน์ สุขเยี่ยม นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
3. นางสาวธนากรม์ อินทร์โสม นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
4. นางสาวกนิษฐ ทุมเมื่อย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
5. นายจิรภัทร ไชยทิมา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

หน่วยงาน: ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย: 1. นายพนิต โสเสธศิริกิจ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)  
2. นางสาวสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ  
3. นางศิริพร จริยาจิรวัฒนา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
4. ดร.เทวีฤทธิ์ กองสินสุทธิ์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
5. ดร.ศรีธนา กาญจนสิทธิ์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ประเภทการวิจัย: เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบศึกษาย้อนหลัง (Retrospective analytical research)

หลักการและเหตุผล: ปัญหาการตั้งครกในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่พบแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความสนใจอย่างมาก และพยายามหาวิธีแก้ไขเนื่องจากมีการตั้งครกในวัยรุ่นเป็นปัญหาเชิงสังคมที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายมิติ การตั้งครกในวัยรุ่นนำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและมีความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มากกว่าการตั้งครกในวัยผู้ใหญ่ เช่น 1) ด้านสุขภาพ: เสี่ยงต่อการขาดสารอาหาร เกิดภาวะโลหิตจาง การเสียชีวิตของทารกในครรภ์ น้ำหนักทารกแรกคลอดต่ำกว่าเกณฑ์ พัฒนาการเด็กไม่สมวัย ท้องจุก 2) ด้านสังคม: ไม่มีรายได้ ไม่มีอาชีพ ถูกดูถูกเหยียดหยาม ครอบครัวหรือสังคมตีตรา ไม่พร้อมเลี้ยงดูบุตร เสี่ยงต่อการเรียนไม่จบ 3) ด้านเศรษฐกิจ: ไม่มีรายได้ 4) คุณภาพชีวิตไม่ได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต<sup>1,2,3,4</sup> จากสถิติขององค์การอนามัยโลกพบว่า วัยรุ่นในบางประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ประมาณ 2 ล้านคนและวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 19 ปี อีกประมาณ 21 ล้านคน ตั้งครกและไม่มีข้อมูลการตั้งครกที่สูงขึ้นในเขตของตน อันเนื่องมาจากสาเหตุความยากจน จากโอกาสทางการศึกษา และการจ้างงาน<sup>5</sup>

แบบรับรองโครงการเพื่อเสนอขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยเกี่ยวกับมนุษย์ กรมอนามัย

ชื่อโครงการวิจัย...การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครกในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6 .....

ผู้วิจัย...นางสาวเลอญา วันนันทนา.....

หน่วยงาน...ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี.....

คณะกรรมการกพร. (กองสำนัก/ศูนย์ฯ)...ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี.....

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยดังกล่าว

☒ เป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยดำเนินการมาก่อน

☒ โครงร่างการวิจัย ( Proposal) ผ่านการพิจารณา จากคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพร.) หน่วยงาน

☒ เป็นโครงการวิจัยที่ยังไม่ได้ดำเนินการกับข้อมูล

ลงชื่อ... นพ. โสเสธศิริกิจ.....  
(นายพนิต โสเสธศิริกิจ)  
ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)  
(ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6)  
ประธานคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ(กพร.) หน่วยงาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์อนามัยที่ 6 กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ โทร ๐๔๓๔๔ ๘๔๖๕-๘

ที่ สร ๐๔๓๖.๐๔/๒๕๖๔ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งโครงการวิจัย เพื่อพิจารณาจริยธรรมการวิจัยกรมอนามัย

เรียน ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยกรมอนามัย

ด้วยศูนย์อนามัยที่ 6 จะดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครกในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6 เพื่อศึกษาสถานการณ์การตั้งครกในวัยรุ่น ศึกษาลักษณะพื้นฐานของวัยรุ่นเขตสุขภาพที่ 6 และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครกในวัยรุ่น โดยนำผลการศึกษามาใช้กำหนดมาตรการ นโยบาย การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครกในวัยรุ่น ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามออนไลน์ ณ หอผู้ป่วยหลังคลอด โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข นั้น

ในการนี้ ศูนย์อนามัยที่ 6 จึงขอส่งโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครกในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6 รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาพิจารณาพิจารณาจริยธรรมของโครงการวิจัยในมนุษย์ และหน่วยงานในเครือข่ายให้เป็นไปตามถูกต้องตามหลักจริยธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

นพ. โสเสธศิริกิจ  
(นายพนิต โสเสธศิริกิจ)  
ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)  
ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6